

Rozhodnutí Nejvyššího soudu SSR ze dne 13.08.1981, sp. zn. 4 Tz 34/81, ECLI:CZ:NS:1981:4.TZ.34.1981.1

Číslo: 11/1983

Právní věta: K otázce postupného spolupáchatelstva při tzv. předčasně dokonaných tr. činech. Ak pri takomto tr. čine pristúpi páchatel k tr. činnosti inej osoby po dokonaní tr. činu v štádiu jeho dokončovania, treba jeho konanie kvalifikovať ako pomoc, (§ 10 odst. 1 písm. c) Tr. zák.) a nie ako spolupáchateľstvo (§ 9 odst. 2 Tr. zák.). Ak však páchatel samostatným konaním sám naplní znaky dokonaného tr. činu a potom v štádiu dokončovaného tr. činu koná spoločne s inými páchatelmi, treba jeho konanie kvalifikovať ako spolupáchateľstvo podľa § 9 odst. 2 Tr. zák. Ak teda páchatel sám vnikne do domu iného s úmyslom vykonať tam násilie a po vniknutí do domu sa pripojí k násilnému konaniu ďalších osôb, ktoré vnikli do domu samostatne bez jeho účasti, treba konanie takéhoto páchatela posúdiť ako spolupáchateľstvo tr. činu porušovania domovej slobody podľa § 9 odst. 2, § 238 odst. 1 al. 2, odst. 2 písm. b) Tr. zák., a nie iba ako pomoc pri uvedenom tr. čine podľa § 10 odst. 1 písm. c) Tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 13.08.1981

Spisová značka: 4 Tz 34/81

Číslo rozhodnutí: 11

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Pomoc, Porušování domovní svobody, Spolupachatelství

Předpisy: 140/1961 Sb. § 9 odst. 2
§ 10 odst. 1 písm. c

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 11/1983 sb. rozh.

K otázke postupného spolupáchateľstva pri tzv. predčasně dokonaných trestných činoch.

Ak pri takomto trestnom čine pristúpi páchatel k trestnej činnosti inej osoby po dokonaní trestného činu v štádiu jeho dokončovania, treba jeho konanie kvalifikovať ako pomoc podľa § 10 odst. 1 písm. c) Tr. zák., a nie ako spolupáchateľstvo podľa § 9 odst. 2 Tr. zák. Ak však páchatel samostatným konaním sám naplní znaky dokonaného trestného činu a potom v štádiu dokončovaného trestného činu koná spoločne s inými páchatelmi, treba jeho konanie kvalifikovať ako spolupáchateľstvo podľa § 9 odst. 2 Tr. zák., pretože posúdením takéhoto konania len ako pomoci by nebola vystihnutá

skutočnosť, že páchatel sám naplnil znaky dokonaného trestného činu.

Ak teda páchatel sám vnikne do domu iného s úmyslom vykonať tam násilie a po vniknutí do domu sa pripojí k násilnému konaniu ďalších osôb, ktoré vnikli do domu samostatne bez jeho účasti, treba konanie takéhoto páchatela posúdiť ako spolupáchatelstvo trestného činu porušovania domovej slobody podľa § 9 odst. 2, § 238 odst. 1 al. 2, odst. 2 písm. b) Tr. zák., a nie iba ako pomoc pri uvedenom trestnom čine podľa § 10 odst. 1 písm. c) Tr. zák.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu SSR z 13. 8. 1981 sp. zn. [4 Tz 34/81.](#))

Rozsudkom Okresného súdu v Dolnom Kubíne z 26. novembra 1980 sp. zn. 2 T 213/80 boli obvinení D. G., A. G. a J. G. uznaní za vinných z trestného činu porušovania domovej slobody podľa § 238 odst. 1 al. druhá Tr. zák. v podstate na tom skutkovom základe, že 29. júna 1980 vo večerných hodinách v Tvrdošíne neoprávnene vnikli do bytu M. G. a jeho družky Š. B. s úmyslom ich zbiť, čo aj uskutočnili a oboch rukami nabili. Za to boli obvinenému D. G. a J. G. uložené nepodmienečné tresty odňatia slobody a obvinenému A. G. trest nápravného opatrenia.

Uvedený rozsudok sa stal u obvinených D. G. a A. G. právoplatným. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 5. februára 1981 sp. zn. 6 To 29/81 zamietol podľa § 256 Tr. por. odvolanie obvineného J. G.

Najvyšší súd SSR na základe sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR v neprospech všetkých obvinených, zrušil uvedené rozhodnutia súdov obidvoch stupňov pre neúplné zistenie skutkového stavu a Okresnému súdu v Dolnom Kubíne prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Výrok rozsudku okresného súdu o vine obvinených po skutkovej stránke nie je v plnom súlade s výsledkami dokazovania na hlavnom pojednávaní a čiastočne je založený na neúplne zistenom skutočnom stave.

Z dokazovania vyplynulo, že obvinený J. G. neprišiel do bytu poškodených spoločne so svojimi bratmi obvinenými D. G. a A. G., ale neskôr, v čase, keď sa ostatní dvaja obvinení v byte poškodených už nachádzali. Až potom sa zapojil do bitia poškodenej Š. B.

Vynechanie právneho hodnotenia skutku obvinených aj podľa § 238 odst. 2 písm. b) Tr. zák. okresný súd vysvetlil v dôvodovej časti svojho rozsudku tým, že trestný čin podľa § 238 odst. 1 Tr. zák. spáchali najprv obvinení D. G. a A. G. a nezávisle od nich s určitým časovým odstupom obvinený J. G. V dôsledku toho u prvých dvoch obvinených chýbalo zavinenie okolnosti, že trestný čin spáchal každý z nich najmenej s dvoma osobami.

Tým sa dôvodová časť rozsudku okresného súdu dostala do rozporu so skutkovou vetou výrokovej časti pri porušení § 120 odst. 3 Tr. por.

Podľa § 238 odst. 1 alinea druhá Tr. zák. trestný čin porušovania domovej slobody spácha ten, kto vnikne do domu alebo bytu iného s úmyslom vykonať tam násilie. Prísnejšie sa podľa § 238 odst. 2 písm. b) Tr. zák. páchatel trestá, ak trestný čin spácha najmenej s dvoma osobami.

Znak „najmenej s dvoma osobami“ v zmysle tohto zákonného ustanovenia predpokladá, že sa na konaní páchatela podieľajú ešte aspoň dve osoby, spravidla ako spolupáchatelia. Podľa okolností však môže ísť aj o niektorú z foriem účasti podľa § 10 Tr. zák. (porov. č. 53/1976 Zb. rozh. tr.).

Spolupáchateľstvo je možné tak v štádiu pokusu, ako aj v štádiu páchania trestnej činnosti. Nemôže však ísť o spolupáchateľstvo, ak bola činnosť uskutočnená až po dokonaní trestného činu. Pri tzv. predčasne dokonaných trestných činoch však treba rozlišovať dva prípady. Ide o trestné činy, kde na dokonanie trestného činu stačí vykonať určité konanie s úmyslom vyvolať určitú poruchu, ktorá však nemusí nastať. Spôsobovanie tejto poruchy po naplnení všetkých znakov trestného činu, t. j. po jeho dokonaní, sa označuje ako štádium tzv. dokončovania trestného činu.

Takýmto prípadom je aj trestný čin podľa § 238 odst. 1 al. druhá Tr. zák. Tento trestný čin je dokonaný neoprávneným vniknutím páchatela do domu alebo bytu iného v úmysle vykonať tam násilie; nevyžaduje sa teda, aby páchatel násilie skutočne aj vykonal. Trestný čin je však dokončený len vtedy, ak páchatel násilie skutočne vykoná.

Ak pri takomto trestnom čine pristúpi páchatel' k trestnej činnosti inej osoby po dokonaní trestného činu v štádiu jeho dokončovania, treba jeho konanie kvalifikovať ako pomoc podľa § 10 odst. 1 písm. c) Tr. zák., a nie ako spolupáchateľstvo podľa § 9 odst. 2 Tr. zák. Ak však páchatel' samostatným konaním sám naplní znaky dokonaného trestného činu a potom v štádiu dokončovania trestného činu koná spoločne s inými páchatelmi, treba jeho konanie kvalifikovať ako spolupáchateľstvo podľa § 9 odst. 2 Tr. zák., pretože posúdením takéhoto konania len ako pomoci by nebola vystihnutá skutočnosť, že páchatel' sám naplnil znaky dokonaného trestného činu.

Vychádzajúc z týchto právnych úvah, bolo treba náležite objasniť dve skutočnosti. Predovšetkým bolo treba zistiť, či obvinený J. G. vnikol do domu poškodených s úmyslom vykonať tam násilie, alebo bez tohto úmyslu. Ďalej bolo treba objasniť, či sa obvinený J. G. pripojil ku konaniu obvinených D. G. a A. G., ktorí poškodených bili. Len po objasnení týchto skutočností bude možné rozhodnúť, či sa obvinený J. G. zúčastnil trestnej činnosti ako spolupáchateľ alebo len ako pomocník. V oboch prípadoch prichádzala do úvahy u všetkých troch obvinených aj kvalifikácia podľa § 238 odst. 2 písm. b) Tr. zák., totiž že každý z nich spáchal trestný čin najmenej s dvoma osobami.